

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. IV. An per Domicilium Originis acquiratur Forum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

delictum est patratum. Non denique *C. ex parte 15. de Foro comp.* quia ibi solum asseritur, quod actio realis intentari possit in loco rei sitæ.

§. IV.

An per domicilium Originis acquiratur

Forum.

SUMMARIUM.

117. Originem quisque habet in domicilio patris, quandoque avi, quandoque matris.
 118. Non ibi, ubi natus est solum in transitu.
 119. Proponitur opinio asserentium, quemvis in loco originis conveniri posse.
 120. Opinio negantium.
 121. Hanc firmat Consuetudo.
 122. Licitum regulariter est mutare domicilium.
 123. Respondetur ad opposita.
 124. In loco Originis suscipi Ordines Ecclesiastici possunt.

117. Originem quivis habere dicitur non solum ibi, ubi ipse, sed etiam, ubi legitimus ejus pater natus est: cum filius non tantum suam, sed & partis originem sequatur. *L. assumptio 6. ff. ad municipalem. §. 1. L. filios 3. C. de Municip. §. origin.* Imò non tantum patris, sed etiam avi *L. Libertus 17. §. 9. ff. ad municip. & ibi Bald. n. 4. Bart. in cit. L. 3. n. 2.* dummodo vivente avo conceptus fuerit. *Felin. in C. postulasti de Foro comp. n. 1. Alex. lib. 5. conf. 16. n. 9. Cyn. in L. 2. de jurisd. Mascard. de probat. concl. 1147. à. 12. Petr. Barbosa. in L. 19. §. proinde de judic. n. 28.* Requirit tamen *Bart. in cit. L. 6. §. 1.* ut sit in potestate avi. Sed hoc reprobat *Barbosa l. c. n. 30.* eò quod juxta *cit. L. 17.* nepos sequatur originem avi naturalis, tametsi natus sit in adoptiva familia: quo casu certum est non nasci in potestate avi naturalis. *§. pen. Inst. quib. mod. jus patr. potest. sol.* Non tamen fortimur originem alteriorum ascendentium. *Gloss. in cit. L. 6. V. non domicilium, &*

in cit. L. 3. Bart. in cit. L. 6. §. Filius n. 1. Boër. decis. 13. n. 7. & 8. cum comm. ne scilicet progressus fiat in infinitum, & forum habere dicamur in agro Damasceno, ex quo communis omnium nostrum parens eductus fuit, ac in maxima orbis parte, quam successivè nostri majores habitârunt. Neque filius legitimus sequitur originem matris. *cit. L. 3. C. de Municip.* nisi quis ex captivis parentibus natus patre in captivitate mortuo cum matre postliminiò reversus fuerit. *L. 1. C. de postlim. revers.* aut natus fuerit ex ancilla & ingenuo: nam tunc matris conditionem sequitur. *L. huiusmodi 12. C. de Murilegulis. L. Nati 29. C. de Decurion. L. ex ingenuo 4. C. de agric. & mancip.* quemadmodum etiam ejus, qui justum patrem non habet, prima origo à matre, eoque die, quo ex ea editus est, numerari debet, ut inquit JC. *L. 9. ff. ad municip.* Idemque de vulgò quæsitis tradit Ulp. *L. 1. ff. eod.*

118. Quod verò dicitur, quemvis esse originarium ejus loci, ubi natus est, duntaxat procedit, si parentes ibi domicilium habuerunt, dum ipse nasceretur: secus, si tantum in transitu matris alicubi editus esset; nam tunc non hujus loci, sed ejus, ubi parentes domicilium habebant, originarius censebitur. *Bart. in cit. L. 3. C. de Munic. & orig. Panor. in C. Rudolphus 34. de rescrip. n. 9. & Felin. n. 13. Boër. decis. 13. n. 52. Dec. in L. 19. §. proinde. ff. de judic. Bald. Angel. & Albert. in L. hujusmodi 84. §. legatum. ff. de Legat. 1. Diaz in prax. crim. c. 54. n. 27. Navarr. cons. 41. n. 2. & 3. de præb. Barbosa de potest. Episc. alleg. 4. n. 18. Mascard. l. c. n. 5. Sumitur ex cit. L. 84. §. 10. de legat. 1. Contrarium tenent, & absolute originarium quemvis censi ibi, ubi etiam in transitu natus est, tradunt Imol. Cuman. Alex. & Paul. Castr. ac alij apud Mascard. l. c. n. 6. & Oliva p. 3. For. Eccl. q. 21. n. 5. Has opiniones conciliat Petr. Barbosa l. c. n. 18. dicendo, primam habere locum, quando proles nata est in itinere, quo parentes redibant ad domicilium, à quo ad tempus abfuerunt v. g. negotiationis causâ. Secundam verò tenendam, quando priore domicilio omninò deserto aliò migrabant, & proles nata est in itinere ad no-*

vum

vum domicilium. Aliam conciliationem molitur Mascard. l. c. n. 7. cum Ripa, Riminaldo, ac Rebuffo, asserens, primam esse veram, si proles concepta fuit in loco domicilij parentum, & nata tantum in itinere, ac loco, ubi parentes non statuerunt domicilium: secundam verò procedere, si proles & concepta & nata fuit in itinere; tunc enim ejus tantum loci, ubi concepta & nata est, habendam esse rationem, non domicilij parentum. Mihi conciliatio prima verum continere videtur; secunda quoque quoad primam ejus partem; quoad alteram meritò dubitatur propter L. 1. C. de postlim. reversis, juxta quam proles ex duobus captivis nata, originem patris sequitur, si parentes ad domicilium postliminiò rediissent, tametsi alibi in captivitate concepta & nata fuerit, ut indicant verba: *quæ capta non est*. Addi casus alius potest, quem DD. non exprimunt, quando videlicet proles concepta fuit in uno loco, ubi parentes domicilium habebant, ac postea nata est in alio, ubi illi novum domicilium constituerunt: & tunc posterior locus non tantum domicilij, sed etiam originis censendus videtur, cum jura maximè considerent nativitatem. L. 1. prin. ff. ad municip. & L. Civis C. de incolis. Neque obstat, quòd conceptus pro nato habetur L. qui in utero 7. ff. de statu hom. hoc enim solum verum est, *quando de commodis ipsius partus quaeritur*, ut Paulus ibi dicit: originem autem sortiri odiosum æquè ac favorable est, saltem si origo dat forum.

119. Sed quaestio jam est, utrum origo det forum, seu, utrum in loco originis, æquè ac in loco domicilij, conveniri quis possit, tam in criminalibus, quàm in civilibus, tametsi domicilium habitationis aliò transtulerit. Affirmant Bart. in L. adsumptio 6. §. 1. ff. ad municip. n. 2. Panor. in C. fin. de paroch. n. 6. Felin. in C. fin. de For. comp. n. 24 Dec. in L. cum quædam puella. ff. de juris d. n. 5. Diaz in prax. crim. c. 8. Petr. Barbosa in L. 19. §. proinde. ff. de iudic. n. 35. ubi ait, hoc esse receptissimum. Receptum quoque dicit Matth. de Afflict. decis. 384. n. 2. Afferunt C. pen. de Temp. Ordin. in 6. L. Incola 29. jun. Gloss. ff. ad municip. L. 1. C. de Municip.

§ *Origin.* & *L. 4. C. eod* ubi dicitur, manifestum esse, origine propria neminem posse suâ voluntate eximi. Idemque traditur *L. seqq.* Ex quo inferunt, quemvis gaudere honoribus loci originis, & non tantum ad tutelam cogi ibi posse (quod solum concedit *Gloss. in cit. L. 6. §. 1.*) sed etiam ad omnia alia onera, licet aliò domicilium transtulerit, juxta *L. 1. §. ult. C. de municip. §. origin.* traduntque ibi *Bart. & Bald.* idemque *Bart. in cit. L. 6. Ant. de Butrio in C. accedens 2. ut lite non contest. n. 21. Alex. vol. 2. conf. 157. n. 13. Panor. l. c. n. 6. Ruin. vol. 4. conf. 120. n. 5. Boër. decis. 13. n. 13. Menoch. consil. 1176. n. 6. ac alij.*

120. Negant conveniri quemquam posse in domicilio originis, si non ibi, sed alibi habeat domicilium habitationis, cit. *Gloss. in L. 6. ff. ad municip. V. domicilium*, & *Glossa in c. ult. de paroch. V. habitatores*, ibique *Butrio n. 6. Hostiens. tit. de Foro comp. §. quib. ex caus. V. item ratione*, *Gemin. in c. cum nullus de temp. ordin. in 6. n. 10. & Franc. ibid. n. 3. Matth. de Afflict. l. c. Surd. conf. 313. n. 63. Decian. vol. 5. conf. 49. n. 15.* Stant pro hac opinione *cit. c. ult. vi* cujus illi Christiani, qui ex varijs Palæstinæ urbibus domicilium transtulerunt *Acconem* seu *Ptolomaidem*, hîc tantum, & non ibi, unde discesserant, conveniri potuere. Et *c. ult. de Foro comp.* ubi inter modos fortiendi fori omittitur domicilium originis.

121. Verum quidquid sit de Jure scripto, praxi & consuetudine universali receptum est, ut nemo in loco originis vel i-civilibus vel criminalibus conveniatur, si non concurrat domicilium habitationis. Idque non tantum in foro Ecclesiastico, sed etiam civili obtinet, uti testantur ex Lusitanis *Barbosa l. c. n. 35. & Oliva p. 3. For. Eccl. q. 21. n. 27* ex Italis *Thefaurus decis. Pedemont. 90. ad finem*, ex Germanis *Gaillius L. 2. obs. 36. n. 7 & Knipschildt L. 2. de jurib. Civit. Imper. c. 20. allegans Recessum Imp. August. anno 1555. §. wo aber unsere / & Aur. Bull. c. 16.* Igitur originarius renunciâns civitati & domicilium aliò transfrens, civis esse desinit, non solum quoad jurisdictionem, verum
N etiam

etiam quoad munera, ac eo ipso, quòd mutat domicilium, perdit privilegia, & jura Civitatis. Bald. in *L. 2. C. de Infant. expos.* Jason in *L. 2. §. hujus. ff. de Inst. & Jur. n. 15.* Matth. de Affict. *decif. 384.* ubi illius, quod dicitur *L. 4. C. de Municip. & orig.* neminem sua voluntate posse eximi propriâ origine, sensum esse ait, neminem, quamdiu in loco originis est, sua voluntate facere, ut civis non sit, séque loci muneribus eximat: secus, si locum illum omninò deserat, nunquam rediturus. Hinc verum non est, quod aiunt Barbosa *l. c. n. 110.* Menoch. *L. 6. præsumpt. 42. n. 5.* Matth. Stephani *L. 1. de jurid. c. 28. n. 58.* & Zanger. *de Exception. p. 2. c. 1. n. 68.* amitti quidem domicilium originis quoad forum & jurisdictionem, non tamen quoad honores & munera, ac onera personalia. Tametsi enim Jure Civili id olim fuerit constitutum, consuetudine tamen abrogatum est. Nec apparet, quomodo ad onera personalia cogi possit, si desit ibi habere forum & jurisdictioni esse subjectus: item quomodo maneat civis quoad honores & munera, si deserendo domicilium originis perdit ejus commoda & privilegia, uti perdere fatetur cum communi DD. ipse Menoch. *n. 6. & 7.* Pariter non placet, quod tradit Zanger. *n. 74.* & Gaill. *l. c. n. 11.* in loco originis quemvis etiam post translatum inde domicilium, conveniri, si ibi inveniat: nam DD. quos adducunt, loquuntur de Jure scripto, non consuetudinario. Hinc meritò de eorum assertione dubitant Stephani *l. c. n. 77.* Coler. *de Process. execut. p. 2. c. 1. n. 17.* & in *c. Olim. de Except. Vult. in L. 2. C. de jurid. n. 23.* negatque benè Ummius *ad Process. judic. disp. 4. th. 1. n. 6.*

122. Ex eo porrò, quòd de consuetudine Germaniæ cuiusvis licitum est, solum vertere, & civitatem mutare civitate, etiam dissentiente ac invito Magistratu, factum est, ut in multis locis alio migraturi teneantur solvere gabellas detractiois, einen Abzug/Nachsteuer/Ab: oder Nachschuß/de qua fusè Knipschildt *l. c. Wehner pract. observ. V. Nachsteuer / Speidel. in Lex. jurid. V. Abzug / Ernest. Cothoman. resp. 19. Arumæus ad Aur. Bull. disc. 6. concl. 13. &*

Ru.

Rumelin. *ibid.* p. 2. *disert.* 5. *concl.* 5. An verò valeat Statutum, quo cives & originarij vetantur civitatem & domicilium mutare, controversum est inter DD. Affirmant Bart. in *L. ult. ff. de decret. ab ord. faciend.* Roman. *singul.* 522. & *consil.* 59. col. 1. Menoch. *consil.* 1196. n. 1. & *seqq.* Rumelin. *l. c. concl.* 5. Klock. *de Contribut.* c. 7. n. 242. Bodin. *de Republ.* L. 1. c. 6. Græven. 2. *concl.* 36. *confid.* 2. n. 6. Negat Knipschildt *l. c. n. 4.* cum Besold. ac alijs, quos refert. Horum opinio & libertati naturali, quæ per hujusmodi Statutum nimis constringeretur, conformior videtur, & *legi* 71. §. 2. ff. *Condit & demonst.* ubi Papin. ait, *dici posse, si Titio centum relicta sunt, ita uti in illa civitate domicilium habeat, non esse locum cautioni, perquam jus libertatis infringitur.* Quæ ratio de non tollendo jure libertatis multò fortius pugnat contra statutum, quàm contra legatum sub illo modo relictum: Statutum enim omnes, legatum paucos afficit, & per posterius non imponitur absoluta necessitas certo in loco figendi domicilium, sed tantum sub conditione, si velis habere legatum; absoluta verò per Statutum imponitur manendi in loco nativitatis, ac instar eorum, qui ad remigium damnati aut in insulam deportati sunt, inde pedem non efferendi. Libertas certè deserendi dioecesin competit Clericis (nisi Beneficio saltem curato adstricti sint) nec migrare volentibus negare Episcopus potest testimoniales literas, ut non semel Romæ decisum referunt Campanil. & Riccius apud Barbof. *de potest. Episc. alleg.* 21. n. 6.

123. Contrariam sententiam non satis evincunt leges, quas Menoch. *l. c.* addensat. Non quidem *L. ult. ff. de decretis ab ordin. sac.* quia ibi solum dicitur, non posse quemquam experiri extra collegium, in quo tractanda causa est. Non *L. 2. C. de Offic. Præf. urb.* ibi enim statuitur, non posse Præfectum urbis quasdam personas de provincia avocare in urbem, *nisi tantummodo suos officiales, & populares almæ urbis seditioni obnoxios, seu agitatores urbis* (de quibus Cuiac. *ad cit. L. 2. & lib. 8. obser.* 28.) specialiter ratione muneris urbi adhuc obstrictos. Igitur revocare

non potest quoscunque alios urbis originarios. Non *L. 4. C. de municip. & origin.* ut patet ex dictis *n. 121.* & videri potest Brunemann. *in h. l. Christin. vol. 5. decis. 31. n.* Gail. *L. 2. obs. 36. n. 5.* Sur. *decis. 330. n. 5.* Non *L. ult. C. eod.*: quia plus inde non probatur, quàm quòd is, qui decurionatum aliudve munus in loco originis vel domicilij iam suscepit, non possit ad illud evitandum pro arbitrio inde discedere. Et hoc ipso dum ibidem dicitur, eum, qui migraverit, duarum civitatum decurionatus onera sustinere, in una voluntatis (ubi sponte sibi domicilium elegit) in alia originis, supponi videtur, posse aliò discedere, modò onera utriusque civitatis sustinere velit: aliàs si translatio domicilij non valeret, in nova, quam elegit, civitate, permittendus non esset munus gerere. Non *L. 8. C. de incolis.* quia ibi solùm dicitur, manifestum esse, *originis ratione ac domicilij voluntate ad munia civilia quemque vocari*; non verò, quòd discedere & mutare domicilium nequeat. Non denique *L. un. C. si curialis rel. civit.* ibi enim solùm prohibetur Curialibus, *ne civitates fugiant aut deserant rus habitandi causà*: quia ratione officij certo collegio sunt adstricti. *cit. L. un. & L. 1. ff. de Decurion. ac L. 26. C. eod.* unde à sensu contrario colligitur, reliquis, qui civitati ratione officij, quod gerunt, speciali nexu adstricti non sunt, licitum esse migrare; *quia nihil est impedimento*, ut ait *JC. L. 31. ff. ad municip. quò minus quis, ubi velit, habeat domicilium, quòd ei interdictum non sit*; quod quandoque interdici posse non negamus, videlicet si quis publicis muneribus destinatus nondum perfecto munere renunciare incolatui velit. *L. Incola 34. ff. eod.* aliisve peculiaribus de causis, quas refert Glossa *in cit. L. 31.*

124. In domicilio Originis non acquiri forum, saltem de consuetudine, nisi sit simul domicilium habitationis, hætenus dixi. Casus unicus excipiendus est quoad Ordines Ecclesiasticos: hos enim conferri posse ab Episcopo originis constat ex *C. cum nullus 3. de temp. ord. in 6.* ibi: *superior in hoc casu intelligitur Episcopus, de cujus Diœcesi est is, qui ad ordines promoveri desiderat*.

rat, oriundus &c. Ubi dum dicitur *in hoc casu*, videtur significari, hunc casum esse specialem & exceptum, & quoad alia forum non acquiri in loco originis. Glossa, Gemin. n. 10. Franc. n. 3. ac Oliva p. 3. For. Eccl. q. 21. n. 15. Sed neque Ordines conferri ibi possunt, ubi quis natus fuit tantum in itinere aut ubi parentes alibi domicilium habentes per breve duntaxat tempus commorati sunt. Colligitur ex *L. Cirves C. de Incolis*, & docent Panor. in *L. Rodolphus de Rescr. n. 9.* Laym. *L. 5. tr. 9. c. 9. n. 10.* Barbof. *de Offic. Episc. alleg. 4. n. 18.* Henriq. *L. 10. c. 22. §. 1.* Oliva *l. c. n. 10.* & sequitur ex dictis n. 118. Neque conferri possunt in loco originis tantum paternæ, sed solum propriæ, ut contra Barbofa *l. c. n. 4.* malè quosdam pro se allegantem docent Joan. Andr. Gemin. Franc. Henriq. *ll. cc.* Graff. *tit. de probat. decis. 15.* Valasc. *alleg. 5. n. 25.* Quaranta in *Bullar. V. Ordo*, Oliva *l. c. n. 25.* patetque ex citatis verbis *de cujus Diocesi is est oriundus*, non pater.

§. V.

An in Domicilio Communi acquiratur Forum.

SUMMARIUM.

125. Roma olim commune erat domicilium Romano Imperio subditorum.
126. Non item hodie.
127. Nisi quoad causas Ecclesiasticas.
128. Commune domicilium est, ubi est Imperator.
129. Curia est, ubi Pontifex & Imperator, aut ejus Ministri & tribunal.
130. In loco domicilij communis solum convenitur, qui ibi est presens.
131. Nisi cause sint graviores, aut eas ad se advocet Princeps.
132. In certis casibus datur ius revocandi causam à Foro communi ad particulare.
133. Explicatur, quinam hujusmodi casus sint.
134. Quandonam Legati jus habeant causam revocandi domum.